

Muhammed aleyhisselâmýn güzel ahlâký

Apađýdaki yazý, (Rýyâçd-un-nâçsýhâ@n) kitâçbýnýn ¼ÅŞ¼nc¼ kým, ikinci bâçb, onuncu faslýndan terceme edilmipdir:

Allah¼ teâçlâç, sevgili Peygamberine verdiđi iyilikleri, ihsâçnlarý sayarak, Onun mubâçrek kalbini okparken, kendine g¼zel huylar verdiđini, (Sen g¼zel huylu olarak yaratýldýn) meâçlindeki âçyet-i kerâ@me ile bildirmektedir. Akreme buyuruyor ki, Abd¼llah ibni Abbâçsdan íbitdim: Bu âçyet-i kerâ@medeki (Huluk-ý azâ@m), yaâ€™n¼ g¼zel huylar, Kurâ€™n-ý kerâ@ ahlâçkdýr. (Hadâçik-ul-hakâçyýk) kitâçbýnda diyor ki, (âçyet-i kerâ@mede, (Sen huluk-ý azâ@m ¼zeresin) buyuruldu. Huluk-ý azâ@m demek, Allah¼ teâçlâç ile sýr, gizli þeyleri bulunmak, insanlar ile de g¼zel huylu olmak demektir. Åtok kimselerin islâçm dâ@nine girmesine, Resâ»lullahýn g¼zel ahlâçký sebab oldu).

Muhammed aleyhisselâçmýn bin muâ€™cizesi gâçr¼nd¼, dost d¼pman herkes de bunu sâçyledi. Bu kadar muâ€™cizeler kýymetlisi, edebli olmasý ve g¼zel huylarý idi.

(Kimyâç-i Seâ€™âçdet) kitâçbýnda diyor ki, (Ebâ» Saâ€™â@d-i Hudrâ@ â€œradýyallah¼ teâçlâç anhâ€• buyurdu ki, Resâ» aleyhi ve sellemâ€•, hayvana ot verirdi. Deveyi bađlardý. Evinde s¼p¼r¼rd¼. Koyunun s¼t¼n¼ sađardý. Ayakkabýsýn sâçk¼ð¼n¼ dikirdi. Åtamapýrýný yamardý. Hizmetcisi ile birlikde yirdi. Hizmetcisi el deđirmi ni Åþekerken yorulunca, ona yardým edirdi. Pazardan âçte beri alýp torba iâçinde eve getirirdi. Fakâ@rle, zenginle, b¼y¼kle, k¼s¼kle karþýlabýnca âçnce selâçm verirdi. Bunlarla m¼sâçfeha etmek iâçin, mubâçrek elini âçnce uzatýrdý. Kâçileyi, efendiyi, beđi, siyâçhý ve beyâçzý bir tutardý. Her kim olursa olsun, Åsađýrýlan yere giderdi. Â-n¼ne konulan peyi, az olsa da, hafâ@f, apađý gâçrmezd. Akþamdan sabâçha ve sabâçhdan akþama yemek býrakmazdý. G¼zel huylu idi. Ýyilik etmesini sever idi. Herkesle iyi geâçinirdi. G¼ler y¼z¼l¼, tatly sâçz¼l¼ idi. Sâçylerken g¼lmezdi. âœz¼nt¼l¼ gâçr¼n¼rd¼. Fekat, Åsatýk kap. Apađý gâçr¼n¼ll¼ idi. Fekat, alâçak tabâ@â€™atli deđildi. Heybetli idi. Yaâ€™n¼ saygý ve korku hâçsýl edirdi. Fekat, kaba idi. Câçmerd idi. Fekat, isrâçf etmez, fâçidesiz yere birpey vermezdi. Herkese acýr idi. Mubâçrek babý hep âçn¼ne eđik idi. Kimseden birpey beklemezdi. Seâ€™âçdet, huzâ»r isteyen, Onun gibi olmalýdýr.)

(Mesâçbâ@h) kitâçbýnda, Enes bin Mâçlik â€œradýyallah¼ anhâ€• buyuruyor ki, (Resâ»lullaha â€œsallallah¼ aleyhi ve sellemâ€• hizmetcilik etdim. Bana bir kerre ¼f demedi. Þunu niâçin bâçyle yapdýn, bunu niâçin yapmadýn buyurmadý). Yine (Mesâçbâ@h)de, Enes bin Mâçlik diyor ki, (Resâ»lullah â€œsallallah¼ aleyhi ve sellemâ€• insanların en g¼zel huylusu idi. birg¼n, bir yere gâçnderdi. Vallahi gitmem dedim. Fekat, gidecekdim. Emrini yapmak iâçin dýparý Åşýkdým. Åçocuklar sokakta oynuyordu. Onlarýn yanýndan geâçerken arkama bakdým. Resâ»lullah â€œsallallah¼ aleyhi ve sellemâ€• arkamdan geliyordu. Mubâçrek y¼z¼l¼ g¼l¼yordu. (Yâç Enes! Dediðim yere gitdin mi?) buyurdu. Evet gidiyorum yâç Resâ»lallah â€œsallallah¼ aleyhi ve sellemâ€• dedim).

Ebâ» H¼reyre â€œradýyallah¼ anhâ€• diyor ki, (Bir gazâçda, kâçfirlerin yok olmasý iâçin d¼çç buyurmasýný sâçyledik. etmek iâçin, insanların azâçb Åþekmesi iâçin gâçnderilmedim. Ben, herkese iyilik etmek iâçin, insanların huzâ»ra kavuþmasý iâçin gâçnderildim) buyurdu. Enbiyâç sâ»resinin y¼zyedinci âçyetinde meâçlen, (Seni, âçlemlere rahmet, iyilik iâçin gâçnderdik) buyuruldu.

Ebâ» Saâ€™â@d-i Hudrâ@ â€œradýyallah¼ anhâ€• buyurdu ki, (Resâ»lullahýn â€œsallallah¼ aleyhi ve sellemâ€• hayâçs kýzlarýnýn hayâçlarýndan dahâç Åşokdu).

Enes bin Mâçlik â€œradýyallah¼ anhâ€• diyor ki, (Resâ»lullah â€œsallallah¼ aleyhi ve sellemâ€• bir kimse ile m¼sâçfeh kimse elini Åþekmedikce, mubâçrek elini ondan ayýrmazdý. O kimse, y¼z¼n¼ Åþevirmedikce, mubâçrek y¼z¼n¼ ondan Åþevirmezdi. Bir kimsenin yanýnda otururken iki diz ¼zerinde oturur, ona saygý olmak iâçin mubâçrek bacađýný dikip oturamazdý).

Câçbir bin S¼mre â€œradýyallah¼ anhâ€• diyor ki, (Resâ»lullah â€œsallallah¼ aleyhi ve sellemâ€• az konuþurdu. L¼z¼ zemâçn veyâç birpey sorulunca sâçylerdi). Bundan anlapýlýyor ki, her m¼slimâçnýn (Mâçlâç-yaâ€™n¼), fâçidesiz peyi sâç susmasý iâçýmdýr. Mubâçrek sâçzlerinde tertâ@l ve tersâ@l vardý. Yaâ€™n¼, gayet aâçýk ve metodlu konuþur ve kolay ar

Enes bin Mâçlik â€œradýyallah¼ anhâ€• buyuruyor ki, (Resâ»l â€œaleyhisselâçmâ€• hastayý ziyâçrete gider, cenâçze arka Åsađýrýlan yere giderdi. Epeđe de binerdi. Resâ»l aleyhisselâçmý Hayber gazâçsýnda gâçrd¼m. Yularý bir ip olan epek ¼z¼ idi. Resâ»l â€œaleyhisselâçmâ€• sabâçh nemâçzýndan Åşýkýnca, Medâ@ne Åşocuklarý ve ipâçileri su dolu kablarýný âçn¼. Mubâçrek parmađýný iâçine sokmasýný dilerlerdi. Kýp ve sođuk su olsa da, herbirine mubâçrek parmađýný sokar, gâçn¼lleri yapardý). Yine Enes â€œradýyallah¼ anhâ€• diyor ki, (Bir k¼s¼k kýz, Resâ»l aleyhisselâçmýn elini tutup bir ip iâçin gâç birlikde gider, m¼pkilini hâçl edirdi).

Câçbir â€œradýyallah¼ anhâ€• diyor ki, (Resâ»l aleyhisselâçmdan birpey istenip de yok dediđi íbitilmedi).

Enes bin Mâçlik â€œradýyallah¼ teâçlâç anhâ€• buyuruyor ki, (Resâ»l â€œaleyhisselâçmâ€• ile birlikde gidiyordum. âœzer Necrâçn¼ vardý. Yaâ€™n¼ Yemen kumapýndan bir palto vardý. Arkadan bir kâçyly¼ gelip, yakasýndan âçyle Åþekdi ki, pa yakasý mubâçrek boynunu Åşizdi, yeri kaldý. Resâ»l â€œaleyhisselâçmâ€• geriye dâçnd¼. Kâçyly¼ zekâçt malýndan birpe Resâ»l â€œaleyhisselâçmâ€•, onun bu hâçline g¼ld¼. Ona birpey verilmesi iâçin emr buyurdu). (Tetimmet-¼l mazher) kitâçbýnda diyor ki, (Buradan anlapýlacađýna gâçre, insanların babýnda bulunan kimsenin, Resâ»l aleyhisselâçma uyarak, bu

ezâc ve sýkýntýларыna katlanması lâczýmdýr. Zâceten sýkýntýya katlanmak, herkes iâşin iyi bir huýdur. Âcestlerin katlanması gâzel olur).

(Zâcd-âl Mukvân) kitâbýnda diyor ki, (Resâ'l aleyhisselâcmýn kompusu bir ihtiyâc kadýn vardý. Kýzýný Resâ'l aleyhisselâcmýn gânderdi. Nemâcz kýlmak iâşin ârtânecek bir elbise yok. Bana, nemâczda ârtânecek bir elbise gânder diye yalvardý. Resâ'l aleyhisselâcmýn o âcnda bapka elbisesi yokdu. Mubâcreek arkasýndaki antâcrâyi âşýkýrýp, o kadýna gânderdi. Ner vakti gelince, elbisesiz mescide gidemedi. Eshâcb-ý kirâcm âceradýyallahâ teâclâc aleyhim ecmaâtmânâ, bu hâcli ipit âcealeyhisselâcmâe o kadar câmerdlik yapýyor ki, gâmlersiz kalýp, mescide cemâcâtmate gelemiyor. Biz de herpeyimizi dađýtalm dediler. Allahâ teâclâc, hemen Ýsrâc sâ»resinin yirmidokuzuncu âcyetini gânderdi. Ânce habâbine, hasâsli birpey vermemezlik yapma buyurup, sonra da, sýkýntýya dâbecek ve nemâczý kaşýrarak, âzâlecek kadar da dađýtma! Sadakada ortalama davran buyurdu. O gâln, nemâczdan sonra, hazret-i Alâ âcerremallahâ vechehâ, Resâ'lullahýn yanýna gelip, (Yâc Resâ'lallah âcesallallahâ aleyhi ve sellemâ! Bugâln, âşuluk âşocuđuma nafaka yapmak iâşin sekiz gâlmâp âdânc almýpdým. Bunun yarýsýný size vereyim. Kendinize antâcrâ alýnýz) dedi. Resâ'l âcealeyhisselâcmâe dirhem ile bir antâcrâ satýn aldý. Geri kalan iki dirhem ile yiyecek almađa giderken gârdâ ki, bir aâtmâc oturmup, Allah iâşin ve Cennet elbisesine kavupmak iâşin, bana kim bir gâmler verir diyordu. Almýp olduđu antâcrâyi bu aâtmâcya ver. Aâtmâc, antâcrâyi eline alýnca, misk gibi gâzel koku duydu. Bunun, Resâ'l aleyhisselâcmýn mubâcreek elinden geldiđin anladý. Âzânci, Resâ'l aleyhisselâcmýn bir kerre giydiđi herpey, eskiyip dađýlsa bile, parâşalaryna da misk gibi gâzel kokardý. dâc ederek, (Yâc Rabbâ! Bu gâmler hurmetine, benim gâzlerimi aâş) dedi. Ýki gâzâ hemen aâşýldý. Resâ'l âcealeyhisselâcmâeýn ayakларыna kapandý. Resâ'l âcealeyhisselâcmâe oradan ayrýldý. Bir dirhem ile bir antâcrâ satýn yiyecek satýn almađa giderken, bir hizmetci kýzýn ađladýđýný gârdâ. (Kýzým, niâşin bâyle ađlýyorsun?) buyurdu. Bir yehâ hizmetcisiyim. Bana bir dirhem verdi. Yarým dirhem ile bir þipe ve yarým dirhem ile de yađ satýn al dedi. Bunlarý alýp gidiyordum. Elimden dâpdâ. Hem þipe, hem de yađ gitdi. Þimdi ne yapacađýmý þapýrdým dedi. Resâ'l âcealeyhisselâcmâe, son dirhem (Bununla þipe ve yađ al. Evine gârtâ) buyurdu. Kýzcađýz, eve geâş kaldýđým iâşin, yehâdânin beni dâdeceđinden kork dedi. Resâ'l âcealeyhisselâcmâe, (Korkma! Seninle birlikde gelir, sana birpey yapmamasýný sâ Tylerim) buyurdu. Eve gelip, âşaldýlar. Yehâdâ kapýý aâşýp, Resâ'lullahý âcesallallahâ aleyhi ve sellemâe gârtânce þapýrýp kaldý. Yehâdâ anlatýp, kýza birpey yapmamasý iâşin þefâcâtmate buyurdu. Yehâdâ, Resâ'lullahýn ayakларыna kapanýp, (Binlerce insanýn olan, binlerce arslanýn, emrini yapmak iâşin beklediđi ey koca Peygamber! Bir hizmetci kýz iâşin, benim gibi bir miskânin kapýsýný þerefleñdirdin. Yâc Resâ'lallah! Bu kýzý senin þerefine âczâc etdim. Bana âmâcný, islâcmý âðret. Huzâ»runda mâslimâcn olayým) dedi. Resâ'l âcealeyhisselâcmâe, ona mâslimâcnlýđý âðretti. Mâslimâcn oldu. Evine girdi. âfol anlatý. Hepsi mâslimâcn oldu. Bunlar, hep Resâ'lullahýn âcesallallahâ aleyhi ve sellemâe gâzel huylarýnýn bereketi i

O hâclde, ey mâslimâcn! Sen de Resâ'lullahýn âcesallallahâ teâclâc aleyhi ve sellemâe gâzel huylarý gibi ahlâcklan Hattâc, Allahâ teâclâcnýn ahlâcký ile ahlâcklanmak, her mâslimâcna lâczýmdýr. Âzânci, Resâ'l âcealeyhisselâcmâe teâclâcnýn ahlâcký ile huylanýnýz!) buyurdu. Meselâc, Allahâ teâclâcnýn sýfatларыndan biri (Settâc) dýr. Yaâtmânâ gâln ârtâcâdâ. Mâslimâcnýn da din kardeþinin aybýný, kusâ»runu ârtmesi lâczýmdýr. Allahâ teâclâc, kullarýnýn gâln afv edicidir. Mâslimâcnlar da, birbirlerinin kusâ»rlarýný, kabâchatlerini afv etmelidir. Allahâ teâclâc kerâmdir, rahâmdir. Yaâtmânâ lutfâ, ihsâcný boldur ve merhameti âşokdur. Mâslimâcnýn câmerd ve merhametli olması lâczýmdýr. Bârtâ gâzel ahlâck da bâyledir.

Resâ'l aleyhisselâcmýn gâzel huylarý pek âşokdur. Her mâslimâcnýn bunlarý âðrenmesi ve bunlar gibi ahlâcklanması lâczýmdýr. Bâylece, dânyâcda ve âchýretde felâcketlerden, sýkýntýlardan kurtulmak ve O iki cihâcn efendisinin âcesallallahâ teâclâc aleyhi ve sellemâe þefâcâtmatine kavupmak nasâb olur.

Resâ'lullah âcesallallahâ aleyhi ve sellemâe þu dâcýy âşok okurdu: (Allahâmmen innâ esâelâke-ssýhate vel-emâcnete ve hâslnel-hulký verrýdâce bilkaderi birahmetike yâc Erhamerrâchimân). Bunun maâtmânâcsý, (Ya Rabbâ! Se sýhhat ve âcfiyet ve emâcnete hýyâcnet etmemek ve gâzel ahlâck ve kaderden râczý olmak istiyorum. Ey merhamet sâchiblerinin en merhametlisi! Merhametin hakký iâşin, bunlarý bana ver!) demekdir. Biz zevallýlar da, ulu ve þanlı Peygamberimiz gibi dâc etmeliyiz!

Uyan sevdiđim genâşlik, bârtân mmâdler sende,
Uyan ey Anadolu, ey azâzler diyâcý!
Asr-ý seâcâdetdeki adâclet, yeryâzânde,
yeniden teâtmâs olsun, gelsin islâcm behâcý,

Ceddinin torunusun o kan damarýndadýr,
Ýstersen neler olur, râhlarý yanýndadýr.
Resâ'lullahýn apký, kalbinde, kanýndadýr.
O senden yâz âşevirmez, ara hakâkâ yâcý!

Sarýl gâzel dânine, gâzel ahlâcký ihyâc et!
Sânnetin ýpýđýnda, gitsin, yok olsun zulmet.
Dođsun islâcm gânepi ve hakâkâ seâcâcâdet,
yeniden zuhâ»r etsin, budur islâcm þiâcý!